ਸ਼ਾਹ ਨਵਾਜ਼ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2023 ਦਾ 1497)

28 ਫਰਵਰੀ, 2023

[ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ ਅਤੇ ਦੀਪਾਂਕਰ ਦੱਤਾ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908- ਉਪ ਧਾਰਾ.24,25-ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ 214, 231-ਮੁਕੱਦਮਾ-ਟਰਾਂਸਫਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਨੇ ਯੂ/ਐਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਦੀਮਾਪੁਰ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਗੁਹਾਟੀ, ਅਸਾਮ ਵਿਖੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਅਸਾਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ – ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਦਾ ਸੀਃ ਕੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ? ਜਾਂ, ਕੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਦੋਵੇਂ ਅਜਿਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਪਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ - ਰੱਖਿਆਃ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਤਬਾਦਲੇ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ. 214 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਿੱਥੇ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਆਰਟੀਕਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ। 231 – ਪਾਵਰ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 231 ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ (ਟਰਾਂਸਫਰਰ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਫਰੀ) ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ-ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੁਣ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇਗੀ। ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ 24 ਨਵੇਂ.

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908- ਉਪ ਧਾਰਾ.24,25-ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਲਈ ਇੱਕ ਬਾਰ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ.25 ਦੀ ਇੱਕ ਤੰਗ ਵਿਆਖਿਆ

ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਚਾਰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਦੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਦੁਰਗਮ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਰਾਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ - ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ

ਆਯੋਜਿਤ: 1. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 'ਤਬਾਦਲੇ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣ' ਦੀ ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਾਂ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 25 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਆਦਿ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 25 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਮਰੇਂਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਤੇਜ ਬਹਾਦੁਰ ਪ੍ਰਜਾਪਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹਰਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਤੱਕ ਉਹ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹਨ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੁਆਰਾ ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ (ਧਾਰਾ 24) ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ (ਧਾਰਾ 25) ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਅਜੇ ਵੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸੰਗਤਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਨਰਲਿਆ ਸਪੈਸ਼ਲੀਬਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। 1976 ਵਿੱਚ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਸੋਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ, ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ ਅਤੇ

ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਜੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਜੇ ਵੀ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 37][1006- ਐੱਚ; 1007-ਏ, ਡੀ-ਜੀ]

2. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਭਾਵੇਂ ਵੱਡੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਛੋਟੀ, ਪੁਰਾਣੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਵੀਂ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਜਿੰਨੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਦੇਖੇ ਬਿਨਾਂ ਨਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 42][1009- ਜੀ-ਐੱਚ; 1010-ਏ-ਬੀ]

3. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਿਰਪੱਖ, ਵਿਹਾਰਕ, ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 25 ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਮਾਣ ਜੋ "ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ" ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਕੁਚਿਤ ਵਿਆਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੁਵਾਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਰਗੇ ਚਾਰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਦੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੁਰਗਮ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਰਾਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ "ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ" ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਰਬਉੱਚ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ/ਰੱਖਿਅਕਾਂ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਮੂਲ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜੋ "ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ" ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰ ਦੇਵੇ। [ਪੈਰਾ 46][1012- ਸੀ-ਐੱਫ]

4. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈਃ

(i) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਸੱਚੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਤਬਾਦਲੇ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 214 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਿੱਥੇ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 231 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ; ਅਤੇ

(ii) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 231 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ (ਟਰਾਂਸਫਰਰ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਫਰੀ) ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 48][1013-ਏ-ਡੀ]

ਦੁਰਗੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਜੈਸ਼੍ਰੀ (2008) 9 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 648: [2008] 13 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1056-ਵੱਖਰਾ.

ਡੀ. ਸਾਈਬਾਬਾ ਬਨਾਮ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਏ. ਐਨ. ਆਰ. (2003) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 186: [2003] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1209; ਅਮਰੇਂਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਤੇਜ ਬਹਾਦੁਰ ਪ੍ਰਜਾਪਤੀ (2004) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 65: [2003] 6 ਵਾਧੂ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 42 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਪੋਮੀ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਬਿਸਵਜੀਤ ਸੇਨਗੁਪਤਾ (2015) 6 ਜੀ. ਐਲ. ਆਰ. 396; ਮੇਘਾ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਕਾਰਤਿਕ ਜੈਨ (2019) 6 ਜੀ. ਐਲ. ਆਰ. 379; ਚਲਾਸਾਨੀ ਦੀਪਤੀ ਬਨਾਮ ਚਲਾਸਾਨੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੈਤੰਨਿਆ 2015 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਹਾਈਡ 978; ਆਈਰੀਨ ਬਲੈਂਚ ਖੇਰਾ ਬਨਾਮ ਗਲੇਨ ਜਾਨ ਵਿਜੈ 2018 (6) ਐਮਐਚ. ਐਲ.ਜੇ.199-ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ.
ਸਫ਼ਾ 131 ਉੱਤੇ 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ' ਦਾ 12ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ (ਪੈਰਾ 6 (ਈ))

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2008] 13 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1056	ਵੱਖਰਾ	ਪੈਰਾ 4
[2003] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1209	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 6 (ਜੀ)
[2003] 6 ਪੁਰਕ. ਐਸਸੀਆਰ 42	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 37

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ/ਮੂਲ ਨਿਆਂਇਕ ਨੂੰ 2023 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ. 1497.
2015 ਦੇ ਟੀਆਰ ਨੰਬਰ 6.88 ਵਿੱਚ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 10.12.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ.

ਨਾਲ।

2016 ਦੀ ਟਰਾਂਸਫਰ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰ. 307.

ਪਾਰਥਿਵ ਕੇ. ਗੋਸਵਾਮੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਗਿਨੀ ਪਾਂਡੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਤਿਗਾ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਕਸ਼ਾ ਰਾਏ, ਐਡ. ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਕੇ. ਐਨ. ਬਾਲਗੋਪਾਲ, ਸੀਨੀਅਰ. ਐਡ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੇ. ਏਨਾਟੋਲੀ ਸੇਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਿਮਾਈਨਲਾ ਜਮੀਰ, ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੁਬਲੇਮਲਾ ਚਾਂਗ, ਪ੍ਰਾਂਗ ਨਿਊਮਾਈ, ਵਿਵੇਕ ਨਾਰਾਇਣ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਹਿਮਾ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਕਸ਼ਾ ਭਵਨਾਨੀ, ਪ੍ਰਾਂਸ਼ੂ ਕੌਸ਼ਾ, ਸ਼ੁਭਮ ਅਵਸਥੀ, ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਝਾਅ, ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ, ਐਡ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਦੀਪਾਂਕਰ ਦੱਤਾ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਮਸਲਾ

2. ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ, ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਨਵਾਂ, ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਗੁਵਾਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕਸਾਰ ਹਨ, ਵਿਚਾਰ ਲਏ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਉਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

3. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈਃ

ਕੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 (ਸੰਖੇਪਤਾ ਲਈ 'ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ.') ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ? ਜਾਂ, ਕੀ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੋ ਦੋਵੇਂ ਅਜਿਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਪਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ?

ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤੱਥ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼

4. ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵੱਲ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਨਾਲ ਹੀ 2007 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਦੀਮਾਪੁਰ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਵਿਖੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਰੋਧੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤਿੰਨ ਮੌਕਿਆਂ' ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਅਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਦੀਮਾਪੁਰ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਅਸੰਭਵ ਕਿਉਂ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਗੁਹਾਟੀ, ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜੋ ਇਸ ਵੇਲੇ ਅਸਾਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਅਤੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ, ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਗੁਹਾਟੀ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਬੈਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦਿਆਂ 10 ਦਸੰਬਰ, 2015 ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਪੋਮੀ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ਵਜੀਤ ਸੇਨਗੁਪਤਾ[1] ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੁਰਗੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਜੈਸ਼੍ਰੀ [2] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਭਰ ਸੀ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਦੇ ਹੋਏ, ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਰਾਹਤ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ

6. ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਗੋਸਵਾਮੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿਃ

ਏ. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 214 ਅਨੁਸਾਰ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 231 ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਬੀ. ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਅਧੀਨਗੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਧਾਰਾ 22 ਤੋਂ 25 ਦੇ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਡੀ. ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਧਾਰਾ 24 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ' ਤੇ, ਉਪ-ਧਾਰਾ

(1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii)। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧ 24 ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਰੀਖਣ ਸੰਕੇਤ ਦੇਵੇਗਾ।

1. (2015) 6 ਜੀ.ਐਲ.ਆਰ 396

2. (2008) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 648

ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਆਪਣੇ ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ੋਰ "ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸਮੀਕਰਨ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 3, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਦੇ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਕੋਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਟਰਾਂਸਫਰਰ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਫਰੀ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਥੇ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।

ਈ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਇਕਸੁਰਤਾਪੂਰਨ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸਿਰਫ ਦੋ ਰਾਜਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਤਬਾਦਲੇ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਦੋਵੇਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਇੱਕ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਤਬਾਦਲੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਐਫ. ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੈਟਲਡ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ, ਨਤੀਜੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਚਾਰ ਹੈ. ਜਸਟਿਸ G.P. ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੇਖ 3 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈਃ

4. ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਜੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਹੀ ਅਰਥ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਧਿਆਨ ਦਿਓ। ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ, ਗੰਭੀਰ ਅਸੁਵਿਧਾ, ਅਨਿਆਂ, ਬੇਤੁਕੀ ਜਾਂ ਵਿਸੰਗਤੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤਤਾ ਜਾਂ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਟਕਰਾਅ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ।

ਜੀ. ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਡੀ. ਸਾਈਬਾਬਾ ਬਨਾਮ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ[4] ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

3. ਸਫ਼ਾ 131 ਉੱਤੇ 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ' ਦਾ 12ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ

4. (2003) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 186

ਐਚ. ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨਾ ਵਧੇਰੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੋਵੇਗਾ।

7. ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਸਵਾਮੀ ਨੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲਾ ਮੇਘਾ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਕਾਰਤਿਕ ਜੈਨ [5] ਵਿੱਚ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਪੋਮੀ ਸੇਨਗੁਪਤਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਚੱਲਾਸਾਨੀ ਦੀਪਤੀ ਬਨਾਮ ਚੱਲਾਸਾਨੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੈਤੰਨਿਆ [6] ਵਿੱਚ (ਅਵਿਭਾਜਿਤ) ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈਰੀਨ ਬਲੈਂਚ ਖੇੜਾ ਬਨਾਮ ਗਲੇਨ ਜੌਹਨ ਵਿਜੈ[7]. ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਖਰੀ ਫੈਸਲਾ ਹੈ।

8. ਆਪਣੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਗੋਸਵਾਮੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ' ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਬਦਲ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ 1 ਤੋਂ 3

9. ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਗੋਪਾਲ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀਃ

ਏ.ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 231 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਿਆ ਹੈ।
ਬੀ. ਧਾਰਾ 24 (1) (ਬੀ) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਾਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਅਤੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ।
ਸੀ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ

5. (2019) 6 ਜੀ.ਐਲ.ਆਰ 379
6. 2015 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਹਾਈਡ 978
7. 2018 (6) ਐਮ.ਐਚ. ਐਲ.ਜੇ. 199.

ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਤੇ 25 ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਲੀਕਾਰ।
ਡੀ. ਧਾਰਾ 25 (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਦੋਹਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈਃ

i. ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ; ਜਾਂ
ii. ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੱਕ।

ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਗੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟਿੱਪਣੀ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (supra).

ਈ. ਧਾਰਾ 25 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਤਫਾਕਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖੁਦ ਇਸ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਐੱਫ. ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ (ਸੋਧ) ਬਿਲ 1974 ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਕਮੇਟੀ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਜੋ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1976 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ,., ਮੇਘਾਲਿਆ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 24 ਅਤੇ 25 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਿੰਟਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਜੀ. ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 (1) ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਦੀਮਾਪੁਰ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਗੁਹਾਟੀ, ਅਸਾਮ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜੇ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

10. ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸ੍ਰੀ ਬਾਲਗੋਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਲੀਲਾਂ 4 ਅਤੇ 5

11. ਉੱਤਰਦਾਤਾ 4 ਅਤੇ 5 ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂਃ

ਏ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ' ਤੇ ਧਾਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ।

ਬੀ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਗੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਉੱਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਰਿਲਾਇੰਸ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 47 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਇੱਕ ਅਨੁਸੰਗਿਕ ਟਿੱਪਣੀ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ)

ਸੀ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਗੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਪੈਰਾ 57 ਵਿੱਚ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਡੀ. ਮੇਘਾ ਜੈਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 23 (1) ਅਤੇ/ਜਾਂ ਧਾਰਾ 23 (2) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਧੀਨ ਚਾਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਮੇਘਾ ਜੈਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (1) (ਏ) ਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਅ' ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਆਦਿ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਧਾਰਾ 22 ਤੋਂ 24 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 25 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਡ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਡੋਮੇਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਡ ਦੇ ਇਹ ਦੋ ਸੈੱਟ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਈ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ "ਕਈ ਅਦਾਲਤਾਂ" ਨੂੰ ਧਾਰਾ 23 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 22 ਅਤੇ 25 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 23 ਅਤੇ 25 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 23 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਦਾਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ, ਜੋ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 22 ਅਤੇ 23 ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ।

ਐੱਫ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, "(ਡਬਲਯੂ) ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 23 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 22 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ, ਧਾਰਾ 23 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 24 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜੀ. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਉਲਟ, ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਧਾਰਾ 22 ਤੋਂ 24 ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 25, ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

12. ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਰਾਮ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ
13. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਤੇ 25 ਬਹਿਸ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ, ਉਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ

"24. ਤਬਾਦਲੇ ਅਤੇ ਕਢਵਾਉਣ ਦੀ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ। (1) ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਅ' ਤੇ-
(ਏ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜਾਂ
(ਬੀ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ

(i) ਉਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੋ; ਜਾਂ

(ii) ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੋ; ਜਾਂ

(iii) ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰੋ ਜਿੱਥੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਮੁੜ੍ਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

XXX

25. ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਆਦਿ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।–

(1) ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਤੌਰ' ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਜੇ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

XXX

14. 1976 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਃ

"25. ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ(1) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਾਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਧਿਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਵੇਗਾ, ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸੀਟ ਹੈ।

15. ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਬਾਲਗੋਪਾਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਪੰਜ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ "(ਟੀ) ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ" ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ' ਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 214,231,227,235 ਅਤੇ 228 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ 25 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਝਾਤੀ ਮਾਰੋ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਣ ਗਈ।

16. ਆਰਟੀਕਲ 214 ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਰਟੀਕਲ 231, ਸੰਵਿਧਾਨ (ਸੱਤਵੀਂ ਸੋਧ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1956 ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਇ V ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੰਸਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਜਾਂ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 227 ਹਰੇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 235 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਧਾਰਾ 228 ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 228 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਅਤੇ (ਏ) ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੇਸ ਦਾ ਖੁਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ (ਬੀ) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਜਿੱਥੋਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਿਸ' ਤੇ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ।

ਆਮ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ

17. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

18. ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਅਸਾਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 5 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1948 ਨੂੰ ਅਸਾਮ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਰਡਰ, 1948 (ਸੰਖੇਪ '1948 ਆਰਡਰ' ਲਈ) ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 229 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸੂਬਾਈ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਸੋਧ) ਆਰਡਰ, 1948 ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸਾਮ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਸਾਮ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਮੂਲ, ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਲਕੱਤਾ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਸਾਮ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਖੇਤਰਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਸਨ।

19. 1962 ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਰਾਜ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1962 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ '1962 ਅਧਿਨਿਯਮ') ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨਾਲ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਰਾਜ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ 1962 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਸਾਮ ਅਤੇ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਅਸਾਮ ਅਤੇ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਰਾਜਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਉਸ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ।

20. 1962 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ (ਪੁਨਰਗਠਨ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1971 (ਸੰਖੇਪ '1971 ਅਧਿਨਿਯਮ' ਲਈ) ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਣੀਪੁਰ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਮੇਘਾਲਿਆ ਰਾਜ ਅਤੇ ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਅਤੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਨ। "ਹਾਈ ਕੋਰਟ" ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ 1971 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਭਾਗ IV ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 28 ਤੋਂ 43 ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਧਾਰਾ 28 ਅਤੇ 29, ਜੋ ਕਿ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨਃ

"28. ਅਸਾਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਣੀਪੁਰ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਲਈ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ।— (1) ਨਿਯਤ ਦਿਨ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ,

(ਏ) ਅਸਾਮ ਅਤੇ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;

(ਬੀ) ਅਸਾਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਣੀਪੁਰ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਅਸਾਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਣੀਪੁਰ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ) ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ
(ਸੀ) ਅਸਾਮ ਅਤੇ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਜੋ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਿਨ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਬਣ ਜਾਣਗੇਃ

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (ਏ) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਆਸਾਮ ਅਤੇ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨੋਟਿਸ, ਜਾਰੀ ਹੁਕਮ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸੰਚਾਲਨ 'ਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾਏਗਾ।

"29. ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ।ਨਿਯਤ ਦਿਨ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ, ਅਸਾਮ, ਮਣੀਪੁਰ, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਆਸਾਮ ਅਤੇ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਮਣੀਪੁਰ ਲਈ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਜਾਂ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਲਈ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਜੋ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

21. ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1986 ਅਤੇ ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਰਾਜ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1986 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਦੋ ਨਵੇਂ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਪਹਿਲੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15, ਜਿਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਆਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਾਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਣੀਪੁਰ, ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਅਤੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਅਸਾਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਣੀਪੁਰ, ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਅਤੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ) ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ 1962,1971 ਅਤੇ 1986 ਦੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਧਾਗਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸਾਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਸਾਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੱਤ ਭੈਣ ਰਾਜ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

22. 1971 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ, ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੱਤ ਭੈਣ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੀ। ਉਕਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਸਾਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ, ਮਣੀਪੁਰ, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਅਤੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

23. ਹਾਲਾਂਕਿ, 1971 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰਾਂ (ਪੁਨਰਗਠਨ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। (ਸੋਧ)

ਅਧਿਨਿਯਮ, 2012 (ਸੰਖੇਪ 'ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ' ਲਈ) ਇਸ ਨੇ ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਣੀਪੁਰ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 1971 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਵਿੱਚ "ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 28 ਅਤੇ 29 ਦਰਮਿਆਨ ਧਾਰਾ 28 ਏ ਤੋਂ 28 ਕੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ 28 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈਃ

"ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ (ਪੁਨਰਗਠਨ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 2012 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਸਾਮ, ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਅਤੇ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਣੀਪੁਰ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

24. ਇਸ ਲਈ, ਅੱਜ, ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਸਾਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਅਤੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇੱਕੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, i.e., ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਜੋ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੈ।

25. ਅਸੀਂ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

26. ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 231 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਰਾਜ ਲਈ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਧਾਰਾ 25, ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ.

27. ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਡ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਧਾਰਾ 25 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਕੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਦਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਮਾਮੂਲੀ ਨਿਰੀਖਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗਤਾ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਐਡ ਆਈ. ਡੀ. ਐੱਮ. ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ

ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਧਿਨਿਯਮ ਉੱਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇ ਦੋਵੇਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ। ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ, ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਨੂੰ 1976 ਦੇ ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ 104 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ। ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਕਰਣ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਅੰਤਰ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ (ਸੰਖੇਪਤਾ ਲਈ' ਐਸਓਆਰ ') ਦਾ ਬਿਆਨ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਃ

"ਧਾਰਾ 12. -ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਆਦਿ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਕੁਝ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਕੁਚਿਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਾਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਏਜੰਸੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 25 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਵੇਂ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੂਲ ਪੱਖ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤੋਂ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿਆਪਕ ਹੈ।

28. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਸੋਧ ਨਾਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ ਟਰਾਂਸਫਰਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਤਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੇ ਟਰਾਂਸਫਰੀ ਰਾਜ ਇਸ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਵੇ, ਇਸ ਲਈ ਐਸਓਆਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲੇ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਲਾਹ ਦੇ ਕੇ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਘਾਟ ਬਾਰੇ ਐਸਓਆਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਜੇ ਦੋਵੇਂ ਰਾਜ ਇੱਕੋ ਪੱਖ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ।

ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ

29. ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਗੁਵਾਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਸਾਮ ਅਤੇ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਆਕਾਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦੁਰਗੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਬਾਲਗੋਪਾਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਸਵਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ।

30. ਦੁਰਗੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਜੈਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਾਲੇਗਾਓਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਾਸਿਕ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆਃ

"46. ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਡ ਦੀ ਯੋਜਨਾ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ (ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 22 ਤੋਂ 25 ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਪੂਰਨ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 22,24 ਅਤੇ 25 ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਧਾਰਾ 23 ਸਿਰਫ ਫੋਰਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 23 ਇੱਕ ਠੋਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

47. ਸਾਡੀ ਮੰਨੀ ਗਈ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਉਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ (ਇਹ ਅਦਾਲਤ) ਹੈ ਜੋ

ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰੋ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਉਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ (ਇਹ ਅਦਾਲਤ) ਹੈ ਜੋ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

48. ਧਾਰਾ 25, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 1908 ਦੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 1976 ਦੇ ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਬਦਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਜ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 23 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 25 ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

49. ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਲੈਣ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਇਹ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ' ਤੇ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 25 'ਸਵੈ-ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੋਡ' ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

50. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੂਜੇ ਕੋਣ ਤੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤੇ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ, ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਉਸ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ। ਉਸ ਸਮਾਨਤਾ ਉੱਤੇ ਵੀ, ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗਾ।
XXX

54. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ (ਇਸ ਅਦਾਲਤ) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਸਦ ਨੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੱਕ।

55. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 25 ਨੂੰ 1976 ਦੇ ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ, ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀ ਹੈ. ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 23 ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤਹਿਤ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਕੇਸ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਧਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ, ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੀ।
XXX

31. ਦੁਰਗੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਮਿਸਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਰਾਜ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਦੁਰਗੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਫੈਸਲਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਥੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

32. ਮੇਘਾ ਜੈਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੋਮੀ ਸੇਨਗੁਪਤਾ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (ਉਪਰੋਕਤ). ਆਈਜ਼ੋਲ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਾਅ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਮਰੂਪ, ਗੁਹਾਟੀ, ਅਸਾਮ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਰਾਹੀਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ:

"9. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸੀਟ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਬੈਂਚ ਦੇ ਗਠਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਚਾਰ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਅਤੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਆਈਜ਼ੋਲ ਵਿਖੇ ਸਥਾਈ ਬੈਂਚ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਮਿਤੀ 22.6.1990 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੋਰ ਦੋ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਸ਼ੱਕ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਗੇ ਕਿ ਗੁਹਾਟੀ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਾਰੇ ਚਾਰ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) (ਏ) ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਜੇ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਬੈਂਚ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਰਾਜ ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੀ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਅਰਥਾਤ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਚਾਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ ਤੋਂ ਹੀ ਕਾਇਮ ਰਹੇਗਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਰਾਜਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜੇ ਉਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਨਿਰੀਖਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪੋਮੀ ਸੇਨਗੁਪਤਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ੍ਹਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

33. ਚਲਸਾਨੀ ਦੀਪਤੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ, ਰੰਗਾ ਰੈੱਡੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜੱਜ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ, ਵਿਜੈਵਾੜਾ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। (ਅਵਿਭਾਜਿਤ) ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 30 ਅਤੇ 31, ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 24 ਅਤੇ 25 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੁਰਗੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਜੋ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੀ, ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਸੀ।

34. ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਚਲਸਾਨੀ ਦੀਪਤੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰੀ ਗੋਆ ਦੇ ਮਾਪੁਸਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਲੰਬਿਤ ਵਿਆਹੁਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਾਂਦਰਾ, ਮੁੰਬਈ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਤਫਾਕਨ, ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਗੋਆ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾਦਰਾ ਅਤੇ ਨਗਰ ਹਵੇਲੀ ਅਤੇ ਦਮਨ ਅਤੇ ਦੀਵ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ। ਜੱਜ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਗੋਆ ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸੀਟ 'ਤੇ, ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

35. ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ ਕਿ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਕਿਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ' ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏਗੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਵੀ, ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਕਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ

36. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਦੀਮਾਪੁਰ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਗੁਹਾਟੀ, ਅਸਾਮ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦਾ ਸਾਦਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਧਿਐਨ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਹੈ। ਦੁਰਗੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦਾ ਪੈਰਾ 54 ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸ੍ਰੀ ਬਾਲਗੋਪਾਲ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਦੁਰਗੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਸ੍ਰੀ ਬਾਲਗੋਪਾਲ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਨਿਆਂਇਕ ਅੱਖ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

37. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 'ਤਬਾਦਲੇ ਅਤੇ ਵਾਪਸੀ' ਦੀ ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 25 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਆਦਿ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 25 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ), ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਸ ਤਸੱਲੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ' ਤੇ ਕਿ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹਦੀ ਹੈ ਅਤੇ (i) ਇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ; ਜਾਂ (ii) ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ; ਜਾਂ (iii) ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਦੋਂ ਕਿ, ਧਾਰਾ 25 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਰਜ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ (i) ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ; ਅਤੇ (ii) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ, ਅਪੀਲਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਅਮਰੇਂਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਤੇਜ ਬਹਾਦੁਰ ਪ੍ਰਜਾਪਤੀ[8] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹਰਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਤੱਕ ਉਹ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹਨ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੁਆਰਾ ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ (ਧਾਰਾ 24) ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ (ਧਾਰਾ 25) ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਅਜੇ ਵੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸੰਗਤਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਨਰਲਿਆ ਸਪੈਸ਼ਲੀਬਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। 1976 ਵਿੱਚ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਸੋਧ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ, ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 25 ਨੂੰ ਹਰਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਜੇ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

38. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੁਰਗੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਰਗੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੋਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ,

8 (2004) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 65

ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 25-ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਰਿਕਲਿਤ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ-ਇੱਕ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਰੋਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਹੋਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਜੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਰਾਏ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉੱਦਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

39. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟਰਿਕਸ ਤੋਂ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿ ਅਸਾਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਅਤੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਨੁਛੇਦ 227 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਨੁਛੇਦ 235 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਧਾਰਾ 25 ਨੂੰ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਾ ਕਰੇ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਕੋਲ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੁਰਗੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਉਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਹੈ ਜੋ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਉੱਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਨੁਛੇਦ 235 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਰਤਦੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

40. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਵੇਂ ਅਵਤਾਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐੱਸ. ਓ. ਆਰ. ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਪੰਜ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 25 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਮੁੱਢਲਾ ਮਹੱਤਵ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ (ਟਰਾਂਸਫਰਰ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਫਰੀ) ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ, ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਹਨ।

41. ਧਾਰਾ 25 ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੋਈ ਵੀ ਧਾਰਾ 24 (1) (ਬੀ) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।(ii). ਜਦੋਂ ਵੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ" ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਤ ਕੇਸ ਜਾਂ ਮਾਮਲਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੇ ਟਰਾਂਸਫਰੀ ਅਦਾਲਤ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਨਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਅਨੁਛੇਦ 235 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਅਨੁਛੇਦ 227 ਅਤੇ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਵਉੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਚੇਤਾਵਨੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 (1) (ਏ) ਅਤੇ 24 (1) (ਬੀ) (ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਸਾਮ ਜਾਂ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਜਾਂ ਮਣੀਪੁਰ ਜਾਂ ਮੇਘਾਲਿਆ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਰਾਜ, 2012 ਤੋਂ, ਹੁਣ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਹਨ।

42. ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਇਹ ਸਮਝਣ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ-ਭਾਵੇਂ ਵੱਡੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਛੋਟੀ, ਪੁਰਾਣੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਵੀਂ-ਓਨੀ ਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਦੇਖੇ ਬਿਨਾਂ ਨਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

43. 1962 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ, ਫਿਰ 1971 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਸਾਮ ਅਤੇ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮ ਅਤੇ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਮਾਂਕਿਤ ਖੇਤਰ ਹਨ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਦੋਵੇਂ ਰਾਜ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਿ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਰਗੀ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ, ਧਾਰਾ 24 (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਲਬਧ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕੱਟਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਓ ਮੋਟੋ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

44. ਦੂਜਾ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵੱਲ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਸ੍ਰੀ ਬਾਲਗੋਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਸੰਗਤ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਵਿੱਚ, ਤਾਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (1) (ਬੀ) (ਆਈ) ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 (1) (ਬੀ (ਆਈ) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਕਿਰਿਆ 'ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ' ਹੈ ਅਤੇ 'ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ' ਨਹੀਂ ਹੈ; ਨਾਲ ਹੀ, ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 'ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ', 'ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ' ਅਤੇ 'ਰੀਟ੍ਰਾਂਸਫਰ' ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਤਬਾਦਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ? ਕਿਰਿਆ 'ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ', ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲਿਜਾਣਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ/ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਫਾਈਲ ਦੀ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਜਗ੍ਹਾ ਆਵਾਜਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ, ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸੀਟ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਗੁਹਾਟੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਧਾਰਾ 24 (1) (ਬੀ (ਆਈ) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਗੁਹਾਟੀ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸੀਟ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਹੂਲਤ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 24 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਿਕਲਪ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਹਾਟੀ, ਅਸਾਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸੀਟ ਉੱਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ? ਜਵਾਬ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਾਲਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ, ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਨ ਨਾ ਕਿ 'ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ' ਜਿਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸੀਟ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਮ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਸ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖੇਗੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ? ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਲਗੋਪਾਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਮੰਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜੋ ਧਾਰਾ 24 (1) (ਬੀ) (ਆਈ) ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਰਾਜ ਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸੀਟ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਗੁਹਾਟੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 25 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 24 ਅਤੇ 25 ਦੇ ਇਕਸੁਰਤਾਪੂਰਨ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 25 ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਤਬਾਦਲਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (ਬੀ) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 25 ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ' ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਹਨ ਪਰ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਰਗੀ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ।

45. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸਮਾਨ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 228 ਦੁਆਰਾ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਅਨੁਛੇਦ 228 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਗੁਹਾਟੀ ਵਿਖੇ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸੀਟ ਤਿੰਨ ਰਾਜਾਂ ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਅਤੇ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੋ ਮਾਰਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਚੁਣਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਵੀ ਗਠਨ ਕਰੇਗਾ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 25 ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

46. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਿਰਪੱਖ, ਵਿਹਾਰਕ, ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 25 ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਮਾਣ ਜੋ "ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ" ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਵਿਆਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਰਗੀ ਆਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਚਾਰ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ਼ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਦੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੁਰਗਮ ਰੁਕਾਵਟ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਰਾਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ "ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ" ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਰਬਉੱਚ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ/ਰੱਖਿਅਕਾਂ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਮੂਲ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜੋ "ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ" ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰ ਦੇਵੇ।

47. ਜੋ ਬਚਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕਹਿਣ ਲਈ. ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਤੋਂ 25 ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਧਾਰਾ 22 ਅਤੇ 23 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 22 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 23 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 22, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਫੋਰਮ ਕਨਵੀਨਿਅੰਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ' ਤੇ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ

48. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈਃ

(i) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਸੱਚੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਤਬਾਦਲੇ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 214 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਿੱਥੇ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 231 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ; ਅਤੇ

(ii) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 231 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ (ਟਰਾਂਸਫਰਰ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਫਰੀ) ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਵਿਸ਼ਵਾਸ

49. ਇਸ ਚਰਚਾ ਦਾ ਕ੍ਰਮ, ਆਦਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਗਲਤ ਪਹੁੰਚ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ, ਅਤੇ ਮੇਘਾ ਜੈਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਨੁਕਸਦਾਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ਉਪਰੋਕਤ). ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਥਿਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੁਣ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇਗੀ।

50. ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

51. ਅਸੀਂ ਗੁਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਤਰਜੀਹ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇ। 52. ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਗਈ।

(ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਕ: ਅਰਸ਼ ਚੌਧਰੀ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।



Advocate Shifa Kler